

INBLICKEN

En bra start på utvecklingsprogrammet

Anita Nilsson, Birgitta Aniansson, Winnie Svensson, Eva-Marie Blomqvist, Anneli Gummesson och Ingrid Jönsson är bara några av många Telubkvinnor som just har börjat ett innehållsrikt utvecklingsprogram, som alla har stora förväntningar på.

Sidan 8

**Växel-
samverkan
efter nyår**

SIDAN 2

**Uppsägningen
närmar sig
på Teleanlägg**

SIDAN 4

**Attityden till
föräldra-
ledighet?**

SIDAN 6

Vår framtida växelsamverkan

□ Mycket snart har vi den telefonväxel vi så hett efterlängtat. Inte minst växeltelefonisterna i Växjö. Lena, Agneta och Lise-lott räknar dagarna till dess det absolut modernaste som finns att få skall göra deras arbete både effektivare och roligare.

Självklart gläder växelbytet även våra kamrater inom Dotcom, eftersom det är de som levererar växeln.

Den nya växeln och alla dess möjligheter kommer givetvis att göra livet lite lättare även för oss andra.

Första dagen efter nyårshelgen skall den nya växeln vara installerad i Växjö. Nästa nummer av Inblicken och separata handhavandebeskrivningar kommer att sprida information om hur apparaterna skall kunna utnyttjas på bästa sätt. Men innan dess kommer en kunddatainsamling att ske. Var och en får fylla i data som skall läggas in i hänvisningsdatorer. Dessutom skall vi ange eventuellt behov av ny

telefonapparat.

Växeltelefonisterna får sin utbildning av Dotcoms personal när dessa installerar växeln under december månad.

□ Det absolut senaste

Vad är det då vi får för den stora investeringen som har gjorts? Jo, en digital företagsväxel, Alcatel.

– Det är det absolut senaste man kan få när det gäller företagsväxel, påstår projektledaren Göran Edgren på Dotcom i Växjö.

Eftersom Telubgruppen finns på flera platser runt om i landet är det av stort värde att ha just den här växeln. Det kommer nämligen att finnas möjligheter att förvandla externa samtal från Växjö till interna samtal till Solna, Arboga och Östersund.

– Just detta att vi kan bygga vidare är styrkan i de nya växeln, förklarar Göran. Modulsystemet medger att det i princip endast är mjukvaran som skall ändras. Den växel som Telub nu har beställt är en intelligent plattform att bygga vidare på.

Vill man kan man till exempel få tillgång till multimediatjänster och trådlös telefoni.

□ Lättnad för telefonisterna

Med den nya växeln kan vi nu också utnyttja AXE-systemets alla möjligheter, som till exempel vidarekoppling såväl internt som externt, medflyttning och återuppringning vid upptagetton. Växeln är också utrustad med en s k röstguide, som ger besked om hur man så snabbt som möjligt kan nå den man söker. Den meddelar till exempel kod och kommando för automatisk återuppringning eller väntkoppling.

Lättnaderna för växelpersonelen ligger främst i hänvisningsdatorn. Vi kan eller snarare skall knappa in på den egna knapptelevonen eventuell frånvaro, orsak till frånvaro och när man väntas tillbaka. För allt detta finns det koder, som telefonisterna får fram på sitt teckenfönster i klartext. Det nuvarande s k pia-systemet skrotas för att inte tala om alla lösa lappar som kan slopas. Antalet tangenter för

Mätt med dagens mått sitter Agneta Henriksson och Lena Baark i en omodern telefonväxel omgiven av en mängd sladdar och lösa lappar. Den 1 januari skall detta vara ett minne blott.

Dan-Åke Enstedt och Göran Edgren på Dotcom i Växjö förverkligar Telubs krav på en modern växel, som tål att bygga vidare på.

telefonisterna att hantera blir färre och telefonnummer som de ofta ringer upp kan ges ett kortnummer. Likaså kan var och en få besked att de har meddelande i växeln genom en speciell tonsignal i telefonen.

□ Samtalsmätningar

Växeln ger också möjlighet att göra samtalsmätningar liksom man kan begränsa enskilda anslutningar till vissa riktnumerområden.

Första steget i detta för Telub stora projekt har nu startat. Dotcom skall ha installationen i Växjö klar till den 1 januari. Man har dessutom skrivit ett funktionsavtal vad gäller drift och underhåll.

Andra steget är att under januari koppla upp ett företagsnät som till en början fungerar för datatrafik men senare kan kopplas samman Växjöväxeln med våra växlar i Arboga, Solna och Östersund i en begränsad nätgrupp.

Tredje steget innebär att man under 1995 skall byta Teliaväxlarna i Solna, Östersund och Arboga mot Alcatel 4400. Växeln i Växjö uppgraderas också och bildar tillsammans en fullständig nätgrupp med en gemensam nummerserie för hela Telubgruppen.

– Telub är en krävande kund eftersom det finns så stor kompetens inom det här området, säger Dotcoms nyblivna regionchef Dan-Åke Enstedt. Men vi skall göra allt för att uppfylla kraven och jag tycker det är roligt att Telub har en telekommunikationsstrategi som siktar framåt och som även kommer att innebära integrering av data, tal och bild.

□ Djupare samarbete

– Jag ser den här affären mellan Dotcom och Telub som en början till ett ännu djupare samarbete, fortsätter Dan-Åke. Det finns en mängd områden som vi borde samarbeta kring. Ett exempel är det samarbetsavtal vi diskuterar med PC-Center inom Telub Teknik. Avtalet innebär att vi stödjer deras installationsverksamhet genom vår geografiska spridning. Men jag tror det finns ännu fler områden där vi kan samverka. Jag ser framför mig samarbete med Telub Teleanläggningar, Telub Inforum, avdelning Systemintegration inom Telub Teknik men också division Ledningssystem då det gäller verksamhetsanalyser, systemoptimering o s v, avslutar Dan-Åke. □

Kunden kan finnas på mycket nära håll

□ Telubs intensiva marknads-satsningar gentemot verk och myndigheter fortsätter. Senast var det avdelning Ledningscentraler i Växjö som tog ett bra initiativ.

En marknads-satsning kan vara att anordna seminarium för ett antal i grannskapet näraliggande nyckelpersoner.

Avdelning Ledningscentraler genomförde tillsammans med division Kommunikationssystem och Telub Inforum ett seminarium i ämnet Lokal informations-samordning.

Seminarier är ett resultat av diskussioner mellan representanter från Länsstyrelsen i Kronobergs län, Växjö kommun och avdelning Ledningscentraler inom Telub Teknik.

På seminariet presenterades några nya metoder och tekniker som till exempel GIS (geografiskt informationssystem), GPS (geografiskt positioneringssystem), multimedia, lednings- och informationssystem, grafiska användargränssnitt och databasteknik.

Ett 40-tal personer från Växjö kommun och några grannkommuner, Landstinget Kronoberg, Kronobergs Regemente, Polismyndigheten, Vägverket, Lantmäteriet, Länsstyrelsen i Kronobergs län, Telia, Sydkraft, SOS-Centralen och Sveriges Radio Kronoberg deltog i seminariet.

Dagen innehöll förutom presentation av nya tekniker även givande diskussioner kring användarnas syn på tekniken.

Ett direkt resultat av seminariet var att försvarsdirektör Hans Andersson på Länsstyrelsen i Kronobergs län kommer att inventera konkreta behov utifrån de uppslag och idéer som kom fram under dagen. □

Bitterheten är stor hos de drabbade

Uppsägningarna närmar sig

□ Att riskera stå utan jobb känns vedervärdigt. Att känna att man kanske inte behövs på en arbetsplats är deprimerande. Att kanske få sin ekonomi raserad kan vara en katastrof.

Med dessa känslor i kroppen kan ingen begära att man är något annat än bitter.

Det är just dessa känslor som flera av Telub Teleanläggningars anställda går och bär på idag.

34 personer är varslade om uppsägning på grund av arbetsbrist. 22 i Växjö och 12 i Arboga. I Växjö är det avdelning Mobilteknik, exklusive Medicinteknik, som drabbas.

Väl tilltagen uppsägningstid eller erbjudande om avgångsvederlag tröstar inte just nu. Men det är det enda företaget kan erbjuda. Något jobb finns inte.

Tillgång till arbete inom Telub Teleanläggningar kommer inte att vara tillräckligt stor för hela personalstyrkan. Styrelsen har därför beslutat, att den verksamhet som skall finnas kvar skall i huvudsak koncentreras till Arboga. Ett i Växjö nog så omstritt och diskuterat beslut.

□ Man gör jämförelser

Förhandlingar pågår kontinuerligt mellan företagsledning och de fackliga representanterna och de är inte helt enkla att genomföra. Att det är arbetsbrist är man överens om, men det råder delvis delade meningar om hur företagets åtgärder skall se ut för att lindra effekterna.

För ett år sedan var Telub Teleanläggningar i en liknande övertalighetssituation. De åtgärder man då vidtog jämför man med, och jämförelsen utfaller till nackdel för de nu erbjudna. De anställda i Växjö menar att avgångsvederlagen är betydligt sämre än den här gången. Det känns bittert, menar många.

Den här gången finns inte heller möjlighet att få någon betald vidareutbildning för till exempel medlemmarna inom Me-

tall, eftersom arbetsbristen även har drabbat tjänstemannasidan.

□ Tunga beslut att ta

Företaget siktar på att till den 8 december ha namnlistan på de drabbade klar. Men det förutsätter att förhandlingarna med facken är klara till dess.

– Kommer man att vara klar och överens till den 8 december?

Frågan går till de fackliga representanterna i Växjö, Roland Söderberg, TTK, och Lilian Sjögren, Metall.

– Vi är i stort sett klara, säger Roland. Just nu försöker vi hitta möjligheter till omplacering inom övriga Telubgruppen och har förhoppning om att lyckas med åtminstone någon. Väljer de uppsagda att ta den erbjudna längre uppsägningstiden i stället för avgångsvederlaget får vi lite längre tid på oss att hitta andra arbetsuppgifter inom övriga Telub. Men jag har förståelse för att det är ett svårt val för den enskilde; pengarna eller uppsägningstiden.

– En besvärlig del i förhandlingarna är också den avvägning som måste ske mellan turlistan enligt LAS (sist in, först ut) eller en sk avtalslista, vilket innebär att behövliga kompetenser har fått stanna, trots kortare anställningstid. Vi har förståelse för detta, men det känns tungt, avslutar Roland.

Lilian Sjögren, Metall:

– Jag instämmer i det Roland säger. Mitt tillägg är att den modell, som man använde sig av förra gången då det gäller storleken på avgångsvederlaget, borde gälla nu också. Avsteget har försvårat och fördröjt förhandlingsarbetet och skapat osäkerhet och bitterhet.

– Företaget borde bestämma sig för vilken modell man skall ha vid sådana här situationer och hålla sig till den, avslutar Lilian.

□ Information kontinuerligt

Under den period förhandlingarna pågår kommer företagsledningen att ha infor-

mationsträffar med de anställda för att alla skall känna att de hela tiden har aktuell information.

Under november och december månad kommer planeringen för den praktiska överflyttningen till Arboga att börja.

Verksamheten i den stora sk fordons-hallen i Växjö skall vara avslutad till nyår.

Den befarade övertaligheten inom Intern Service i Växjö kommer sannolikt att lösa sig på ett positivt sätt. Nyttillkomna arbetsuppgifter gör att varsel och uppsägningar förmodligen inte behöver tillgripas. □

1994 års skatt

□ Lönekontoret får som vanligt uppgifter direkt från skattemyndigheten beträffande den slutliga skatten.

Har du kvarskatt kommer den att dras jämnt fördelad under januari, februari och mars. För månadsavlönade dras alltså kvarskatten på årets tre första löneutbetalningar. Får du lön var 14:e dag fördelas kvarskatten på de sex första löneutbetalningarna.

Det är arbetsgivarens skyldighet att hålla inne arbetstagarens kvarskatter. Som anställd kan du inte välja att själv betala in kvarskatten.

Undantag:

1) Du kan betala kvarskatten själv under december månad. Kvitto skall i så fall uppvisas för lönekontoret senast den 10 januari 1994.

2) Om skattemyndigheten utfärdat anstånd med betalning för del av eller för hela kvarskatten tas förstås hänsyn till detta. lämna omgående sådant beslut till lönekontoret.

Även uppgifter som finns på din preliminärskattsedel, till exempel skattejämkning, fås direkt från skattemyndigheten. Får du däremot besked om jämkning på separat papper måste du lämna det till lönekontoret.

Jämkning som gäller för 1993 kommer att tas bort från och med 1994 om inte uppgift om nytt jämningsbesked inkommit.

Frivillig preliminär skatt dras som tidigare om du inte meddelar annat.

Solveig Karlsson

Radars bidrar till bättre väder!?

□ Radaravdelningen i Arboga har fått en efterlängtd beställning. Efter ett långt offert- och förhandlingsarbete med Försvarets materielverk kom resultatet i form av ett underhållsavtal för Flygvapnets nya väderradar PV-883.

Upphandlingen gjordes i konkurrens och därför är avtalet extra betydelsefullt, eftersom våra resurser i Arboga visat sig efterfrågade och prismässigt attraktiva.

Den nya väderradarn har levererats av Ericsson Radar Electronics och finns installerade på fyra platser; Rödeby, Hudiksvall, Umeå och Luleå. Väderradarinformationen utnyttjas av meteorologerna vid F17, F15, F4 och F21. Informationen distribueras också till övriga användare inom Flygvapnet i det nya väderinformations-systemet MILMET. Radarstationerna är även anslutna till det nordiska väderradarnätet NORDRAD och samverkar här med SMHI:s väderradarstationer för att ge en landstäckande väderinformation till ett flertal intressenter.

□ Teknisk assistans

Underhållsavtalet är till en början tvåårigt och omfattar teknisk assistans till FMV och användare, programvarustöd, programvård, årligt förebyggande underhåll vid anläggningar, materieluppföljning och dokumentationstjänster. Dessutom skall Radaravdelningen tillhandahålla ett "Mastersystem" där bland annat nya programvaruversioner kan verifieras. Mastersystemet avses även nyttjas för fjärrfelsökning och kommer därför att anslutas till anläggningarna via FTN (Försvarets TeleNät).

Avtalet uppgår till drygt en miljon kronor varav hälften utgör åtaganden till fast pris. Det är den första underhållsupphandlingen i konkurrens som Radaravdelningen tagit hem och ett omfattande och mycket lärorikt specifikations- och offertarbete ligger bakom.

□ Fortsatta diskussioner

I skrivande stund är inte leverantör för enhetsreparationer utsedd. Här pågår fortfa-

Carl-Gustav Carlsson, Karin Svensson och Bengt Karlsson på Radaravdelningen är några av de många som gläds åt den efterlängtda beställningen från FMV.

rande diskussioner mellan inblandade parter, och det är vår förhoppning att även den verksamheten skall hamna i Arboga så småningom.

Även om upphandlingen skett i konkurrens känns det naturligt att få fortsätta i väderradarprojektet. Telub har varit med i stort sett från projektets början. Logisticsavdelningen har genom Mats Westerlund gjort ett bra arbete med underhållsberedning och framtagning av UHP-S. Vi har ju dessutom en "gammal" tradition inom väderradarområdet med PV-30 från början av 60-talet och PV-301 från mitten av 80-talet.

□ Lärorikt och nödvändigt

Radaravdelningen har medverkat vid driftsättning av samtliga PV-883 tillsammans med Ericsson Radar. Detta har varit lärorikt och samtidigt nödvändigt för att i fortsättningen kunna göra ett gott jobb vad gäller i första hand årstillsyner och i övrigt

vad gäller det tekniska underhållstödet.

För anläggningsinstallationerna har Lars-Erik Sjökvist, Telub Teleanläggningar, svarat och han har rönt mycket uppskattning för fina installationer.

Om nu allt detta kan göra vädret "bättre" är väl osäkert, men såväl SMHI:s som Flygvapnets prognoser bör bli säkrare i närtid, vilket är speciellt viktigt för Flygvapnets verksamhet.

Carl-Gustav Carlsson
Radaravdelningen

I den här upphöjda "tennisbollen" döljer sig Flygvapnets nya väderradar PV-883.

Carolines syn på Telubs jämställdhetspolicy: – Det är härligt med en led

□ Caroline förstår ännu inte riktigt sin stora betydelse. Inte heller förstår hon hur Telubs jämställdhetspolicy har påverkat hennes liv.

Carolines pappa däremot vet det väldigt väl. Men en dag förstår nog Caroline, som nu är 16 månader, vilken investering pappa gjorde när han lämnade Telub för hennes skull.

– Den investeringen får jag tillbaka flera gånger om, säger Hans Sundqvist övertygande.

I våras tog Hans Sundqvist ledigt från Telub två dagar i veckan under 20 veckor. Han gjorde det för att få ägna sig åt sin lilla dotter men också för att hans hustru Birgitta, som är optiker, inte skulle tappa kontakten med sitt yrke.

– Det var en självklarhet för mig att utnyttja min rätt till pappaledighet, säger Hans. Vi planerade det i god tid och jag var ivrig att få stanna hemma hos henne, men jag fick lugna mig till februari månad. Carolines behov att få amma gjorde att jag var tvungen att vänta lite med pappaledigheten.

Hans Sundqvist är sektionschef på Telub Tekniks division Systemsupport och har ett tiotal anställda i sin sektion.

– Var det lika självklart för din chef och dina medarbetare att du skulle ha pappaledighet?

– Jag mötte inte något motstånd på något sätt, möjligen lite osäkerhet, men jag tror faktiskt de flesta tyckte det var okey. Jag var dock lite orolig för hur kunderna skulle uppleva det, men jag tror inte det har ställt till någon skada i våra relationer. De flesta kunder jag har kontakt med snarare uppmuntrade mig till att ta pappaledigt.

– Oturligt nog var det väldigt hög beläggning på sektionen just när jag började min pappaledighet, så samtalen hem blev ganska många. Men det löste sig.

□ Möte med Caroline

– Jag tvingades dessutom, berättar Hans vidare, vid ett par tillfällen föreslå att vi skulle ha ett möte med kunder och medarbetare hemma hos mig. Det gick utmärkt och Caroline hade heller inget att invända.

– Jag tycker det är viktigt när man utnyttjar sin rätt till pappaledighet, att man

Hans Sundqvist och hans dotter Caroline tycker pappaledigheten är en förmån alla nyblivna pappor borde utnyttja.

försöker hålla kontakten med arbetet. För mig var det enkelt eftersom jag var på mitt arbete tre dagar i veckan. För andra kanske det kan vara lämpligt med en annan uppläggning av ledigheten, men då är det viktigt att hålla kontakten, både med kunder och arbetskamrater.

– Vad har varit det mest positiva med pappaledigheten?

– Samvaron med Caroline! Att få lära känna sitt barn på det här sättet gör att man upptäcker andra och nya värden här i livet.

– En effekt var, att jag tyckte mig märka, att mina medarbetare utvecklades på

ett sätt som de kanske inte annars skulle ha gjort. Det var positivt att uppleva.

– Har du upplevt något negativt med pappaledigheten?

– Det skulle i så fall vara att jag trots allt var tvungen att välja bort lite mer långsiktiga arbetsuppgifter och bara ta tag i det mest akuta. Och i höst har det väl blivit lite för mycket resande för att ta igen det jag fick skjuta upp i våras.

– Helhetsintrycket är dock mycket positivt. Jag tycker att Telub har en företagskultur som gör att det är lätt att få förståelse för om man vill vara pappaledig.

ig pappa

– Hur upplever då en kund att leverantören helt plötsligt skall vara hemma för att passa barn?

Frågan går till Hans Nygren, som vid den här tiden var avdelningsdirektör på Försvarets materielverk och hade mycket med Hans att göra. Numera är han Telub-medarbetare och finns på Telub Teknik i Solna.

– Det var inte några som helst problem, svarar Hans. Det var en planeringsfråga, helt enkelt. Jag är själv förälder och tycker att det Hans gjorde var riktigt.

– Visst underlättade det att Hans valde vara ledig enbart två dagar i veckan. Det ska erkännas. Hade han valt att vara borta ett par månader i sträck måste jag medge att det hade kunnat ställa till problem. Det gör ju det i den typ av företag som Telub är, där var och en har sitt specialområde. Men som det nu var gick det alldeles utmärkt. Vi kunde hålla kontakten ändå. Det finns ju telefoner.

□ Uppmuntrar andra

Varför då denna uppmärksamhet för att pappor stannar hemma hos sina barn? Jo, de är allt värda lite uppmärksamhet eftersom de bryter ett mönster som har rått sedan "urminnes tider".

Om några år får pappalediga pappor lite någon uppmärksamhet alls. Då är vi vana och då är det en självklarhet.

Hans bidrar på sitt sätt med att det skall bli en självklarhet. Han har nyligen uppmuntrat en av sina gruppchefer att inför hans väntade tillökning i familjen utnyttja pappaledigheten.

□ Positivt för kvinnorna???

Den positiva attityden till pappaledighet, som finns inom Telub, har några år på nacken och den nyligen framtagna jämställdhetspolicyn för Telubgruppen befäster inställningen.

Vilka attityder finns då till *mammaledighet*? Mammornas ledighet går ju mera sällan att lägga upp som Hans gjorde. Följer företaget jämställdhetspolicyn till alla delar då det gäller kvinnorna?

Vilka erfarenheter finns? Säkert både positiva och negativa. Hör av dig! Låt Inblicken få beskriva och berätta om Din erfarenhet. □

Ett avtal som kan öppna Europamarknaden

Ett för Telub Teknics PC Center viktigt avtal har helt nyligen undertecknats av Nils-Olof Karlberg och Kaname Ymanaka, VD för Taxan i Europa.

Taxan är en bildskärmsleverantör som har sökt en samarbetspartner för Europamarknaden när det gäller service på sina bildskärmar. Valet föll till sist på Telub Teknics PC Center, som börjar med Sverigemarknaden för att inom ett till två år ta hela Norden. Därefter blickar de ut mot Europa.

Foto: Leif Håkansson

Telubs jämställdhetspolicy

□ Jämställdhet handlar i stor utsträckning om att förändra attityder. Men det krävs också en förändring av beteenden och beteendemönster. Därför bör jämställdhetsarbetet bedrivas metodiskt och långsiktigt.

Inom Telubgruppen skall vi främja kvinnors och mäns lika rätt i fråga om arbete, arbetsvillkor och utvecklingsmöjligheter i arbetet.

Kompetens för uppgiften måste alltid ligga till grund för de rekryteringar och tillsättningar vi gör. Vad vi däremot kan påverka och skall påverka är vår egen tradition, våra värderingar och inte minst vårt beteende, så att vi underlättar för

kompetenta kvinnor att både komma in i vår organisation och att utvecklas där.

Inom Telubgruppen skall vi ha en generös inställning till dels uttag av föräldraledighet, dels förläggning av arbetstid för att underlätta för både män och kvinnor att förena arbete med föräldraskap.

Inom Telubgruppen skall ingen behöva utstå någon form av trakasserier. Vår arbetsmiljö skall präglas av respekt för individen.

Jämställdhetsarbetet skall sammanställas i en plan, som följs upp och förnyas årligen. □

Winnie Svensson, Birgitta Aniansson, Anita Nilsson (fämre raden) samt Ingrid Jönsson, Anneli Gummesson och Eva-Marie Blomqvist är eniga om att det skall bli spännande och intressant att få delta i ett utbildnings- och utvecklingsprogram som de själva har skapat.

”Det här tror vi på, nu kör vi igång.”

Utvecklingsprogrammet har startat

□ En gedigen grund har lagts. Nu är det ”bara” att sätta igång.

Ambitionsnivån är man överens om, likaså tillvägagångssättet. Tidplanen är också klar. Intresset och förväntningarna att nå målet är mycket stora.

Förutsättningarna att lyckas är alltså de bästa tänkbara.

Startskottet för utvecklingsprogrammet för administrativ personal har gått och ett efterlängtat utvecklingsbehov är nu på väg att tillfredsställas.

Två grupper med tretton personer i varje har under två dagar arbetat fram ett utvecklingsprogram. Arbetet präglades av deltagarnas hunger efter ökade kunskaper och kompetens. En tredje grupp startar i

januari månad.

Resultatet av arbetet blev ett innehållsrikt program med allt från rena faktainhämtande om till exempel Celsiuskonferensen, FMV, Försvarmakten, Telubs ekonomisystem till ämnen som personlig kommunikation, stress- och konflikthantering.

Riktlinjerna för programmet är deltagarnas utbildnings- och utvecklingsbehov. Målet är att efter utbildningen kunna utveckla sin nuvarande befattning, kunna möta eventuella förändringar i yrkesrollen och få ta en ännu aktivare del i sin avdelnings verksamhet.

Programmet kommer att pågå under åtta månader och omfatta cirka 12 dagar. Det kommer att kräva en hel del av deltagarna, inte minst att var och en tar eget ansvar för att målet och ambitionerna med utbildningen uppfylls. I ansvaret ligger bland annat att både deltagaren och dennes chef prioriterar utbildningen och tar aktiv del av vad som bjuds.

Gruppernas stöd under programmets gång är Stellan Ekberg men också den externa handledaren Per-Ola Björk från Formo Kompetensutveckling.

Eva-Marie Blomqvist är länken mellan de tre grupperna, som kommer att ha flera gemensamma aktiviteter.

–Självklart har det här uppstartningsseminariet varit givande, menade flera av deltagarna, men det har inte varit helt lätt eftersom vi inte är vana att i vårt arbete få ställa krav och önskemål.

Deltagarna ser framemot att få engagera sig i det skräddarsydda utvecklingsprogrammet.

– Deltagarnas entusiasm och förväntningar borgar för att det kommer att gå bra, säger Stellan Ekberg. Men de har också ett stort ansvar att programmets ambitionsnivå uppfylls, liksom det vilar ett ansvar på deltagarnas respektive chefer att de visar engagemang och att de följer utbildningen. □

TACK

Ett hjärtligt tack till arbetskamrater, företag och fack för uppvaktning med presenter och blommor när jag fyllde 50 år.

Sven-Åke Lövkvist/TEC2

Ett hjärtligt tack till Er alla som gjorde min sista arbetsdag så ljus och tack alla arbetskamrater för många fina år tillsammans.

*Åke Bertilsson
fd SMV*

Lättillgänglig omvårdnad – honnörsord för Ergo Forum

● Ergo Forum, Telubs i Växjö företagshälsovård, är välkänt för många av oss. Många onda ryggar och stela nackar har under årens lopp fått hjälp.

● Men det är faktiskt mer de kan hjälpa oss med numera. Ja, just det, numera.

År 1993 har varit ett förändringsår för Ergo Forum och alla andra företagshälsovårdscentraler. Den 1 januari slopades bi-

draget från försäkringskassan samt avtalet mellan arbetsgivare- och arbetstagarparterna inom SAF-området om företagshälsovården. Detta innebar större frihet för hälsovårdscentralerna. Nu kan företagshälsovården tillsammans med sina medlemsföretag välja att utforma hälsovården som man vill. Och det är precis vad Ergo Forum har gjort.

Sjukvård, förebyggande hälsovård och friskvård går hand i hand och är grunden i Ergo Forums verksamhet.

Genom årliga samtal mellan represen-

tanter för Ergo Forum och medlemsföretagen diskuterar man det gångna året och det kommande. Man har vad vi skulle kunna likna vid våra planeringssamtal.

Då kommer man överens om vilka av Ergo Forums "produkter" man vill ha. Hälsovårdscentralen har nämligen en innehållsrik lista på "produkter", som vi kan välja ur. Självklart ligger tyngdpunkten på den fysiska arbetsmiljö men också den psykosociala. Även friskvård, hälsokontroller, konsultation hos läkare, sjukgymnast och sjuksköterska samt rehabilitering ingår i produktprogrammet.

□ Tveka inte – ring

Varje anställd har också alla möjligheter att ta eget initiativ för att till exempel beställa tid för hälsokontroll.

– Gå inte och var orolig om du känner dig hängig. Ring oss! säger både Karin Atterday och Hans Schmidt, sjuksköterskan och läkaren.

Telefonen kan användas inte enbart för att beställa tid. Det kan kanske ibland räcka med ett telefonsamtal till sjuksköterskan eller läkaren om det är ett enkelt råd eller tips om egenvård du vill ha. Sjuksköterskan kan också hjälpa till med traditionella sjuksköterskeuppgifter som till exempel vaccinationer, öronspolning, blodtryckskontroll och medicinrådgivning.

□ Vi skall vara lättillgängliga

Men allt tidigare prat om att åkomman skall vara så arbetsrelaterad om jag skall få anlita min företagshälsovård?

– Det där har vi nu kunnat släppa på lite grand, förklarar Hans. Visst skall kommun och landsting svara för behandling och vård av sjukdomsfall, men ibland kan det vara mycket svårt att avgöra vad som är arbetsrelaterad ohälsa. Exempel på det är ständig huvudvärk och magont. Ring eller kom hellre en gång för mycket än för lite.

– Det är meningen att företagets anställda skall känna att vi är lättillgängliga, säger Karin. Vissa medlemsföretag har till och med valt att jag skall ha mottagning på företaget en dag i veckan, och detta är väl utnyttjat.

Naturligtvis består Ergo Forum inte enbart av läkaren Hans Schmidt och sjuksköterskan Karin Atterday. Gunnel Ericsson Elmros är ytterligare en sjuksköterska. Anne-Katrine Axelsson är vår sjukgymnast och Jarl Persson är skyddsingenjör. Administrationen står Stina Karlsson och Anette Samuelsson för. □

Karin Atterday och Hans Schmidt är angelägna om att göra Ergo Forums resurser väl kända för att dessa skall kunna utnyttjas på ett riktigt och lättillgängligt sätt av telubarna i Växjö.

Rätt kurs kan förhindra katastrofer

☐ Hur man kan förhindra katastrofala följder med goda kunskaper inom EMC-området får vi lära på kurs. Om vi vill!

– Än så länge är det tyvärr bara några få som har velat, säger Hans Sundkvist, chef för sektion EI- och signalmiljö, som här beskriver kursens innehåll, som hölls helt nyligen i Östersund.

En endagskurs om EMC fick tolv intresserade deltagare från Telub Teknik att tillbringa en dag i Östersund helt nyligen, vilket måste sägas är en ganska blygsam siffra med tanke på det allmänna intresse som finns för EMC-frågor just nu.

EMC betyder elektromagnetisk kompatibilitet, d v s en apparats, utrustnings eller ett systems förmåga att fungera i sin elektromagnetiska miljö utan att oacceptabelt påverka annan omgivande utrustning.

Ni kanske tycker att det skulle vara självklart med EMC, så att exempelvis

inte borrar maskinen stör teven, men det är det tyvärr inte alltid i verkligheten.

☐ Flygplan störtar

Under kursen gavs allmänna exempel på elmiljöproblem, som kan uppstå om EMC-frågorna inte beaktas; dyra radiosystem som störs ut av faxar, persondatorer som ingår i installationsmiljön, ett flygplan som störtar när styrsystemet störs ut av en radiosändare, en oljeplattform som flyttar på sig efter en störning från en mobiltelefon etc.

Olika typer av mätutrustning demonstrerades också under dagen och kursdeltagarna besökte även Telub Teknisk EMC-labb.

☐ Uppladdad av mattan

ESD, statisk elektricitet är ett annat elmiljöområde som berördes. Visste ni exempelvis att man kan laddas upp till 20 kV genom att gå på en heltäckningsmatta eller genom att ta av sig klädesplagg, eller helt enkelt genom att resa sig från stolen.

De flesta digitala kretsar kan få bestående skador vid 1/5 av denna spänningsnivå.

Per-Olof Eriksson berättade att från och med den 1 januari 1993 gäller en ny MIL-STD för EMC. MIL-STD 461D, som den nya standarden heter, har redan tagits i bruk av Försvarets materielverk vid specifikation av ny utrustning.

☐ Snart ett måste

Olle Johansson visade att det finns en stor flora av civila EMC-normer, som blir tillämpliga i Sverige när EES-avtalet träder i kraft. Hur man väljer mellan produktstandarder, produktfamiljstandarder och s k "generic standards" är varken enkelt eller självklart. All utrustning som skall säljas inom EG/EFTA efter den 1 januari måste uppfylla EG:s EMC-direktiv.

För er som inte hade möjlighet att delta vid elmiljökurserna i höst och känner att ni inte har tillräckliga kunskaper om den senaste utvecklingen inom EMC-området finns det hjälp! En ny EMC-kurs kommer att hållas till våren. ☐

Snart är det dags för julborden – och glögg!

☐ I vanlig ordning dukar Telub Futurum upp julbord under december månad.

Den 7 december serveras det LILLA julbordet. Det kommer inte att vara fullt så omfattande som det stora julbordet, men mycket smakfullt ändå.

Den 21 december är det dags för det traditionella STORA JULBORDET.

Beställ för dig och dina gäster i god tid.

Personalrestaurangens julbord äter vi den 22 december.

Samma dag mellan klockan 15.30 och 16.30 är alla hjärtligt välkomna till Telub Futurum för en gemensam glöggstund. ☐

Den 24 december till och med den 9 januari är Telub Futurum stängt!

Månadens stamgäst

Ingen får tro att man slutat med att utse månadens gäst i personalrestaurangen i Växjö. Lottningen sker varje månad bland de flitigaste gästerna.

I augusti blev Frank Gunnarsson månadens stamgäst, i september Heléne Johansson och i oktober Lars-Erik Wallin.

Alla tre gratuleras så mycket!

KONST

Konstklubben i Växjö har för november månad dragit fram Jonas Laxmark/KARL som vinnare.

Jonas gratuleras till vinsten!

Telub- rabatter

□ Då och då efterfrågas det i vilka affärer telubarna i Växjö har rabatt.

Nedan följer en uppräknig av de butiker där man ger rabatt till Telubanställda. Rabattsatsen publiceras inte här på önskemål från affärerna. Personal- eller inköpsavdelningen kan lämna ut dessa uppgifter.

Systemintegration i Växjö AB

Ge-Pe Ur Optik AB

John Peterssons Rör AB

Radar

Sjölins Elektro-Diesel AB

Trä o Lister Panel AB

Växjö Färg och Tapeter AB

Olvo lämnar rabatt på bensin och vissa bilfabrikat lämnar rabatter för dem som kör i tjänsten. □

Slutat

Elisabeth Wall/LYT

Gunnar Lindbergh/GSK

Thomas Angerin/KSUA

Telubs Veteranklubb i Växjö/Hästveda presenterar sig så här

Telubs Veteranklubb i Växjö/Hästveda startades 1990 för att under kamratliga och trivsamma former bevara kontakterna mellan personer som helt eller delvis har lämnat sin anställning vid Telub. Klubben vill främja goda kontakter mellan medlemmarna och Telub.

Alla heltids- och deltidspensionärer vid Telub i Växjö och närliggande företag i Växjö har rätt till medlemskap under förutsättning att kriteriet pensionär uppfylls.

Klubben har 48 medlemmar. Klubben träffas på Telub Futurum normalt första och tredje tisdagen i varje månad med undantag för månaderna juni, juli och augusti.

En tillbakablick på några av klubbens aktiviteter visar på medlemmarnas intresse:

Besök Karlskronavarvet och Marinmuseum

2-dagarstur till Läckö slott, Rörstrands, Lidköping, Sommarland, Skara Domkyr-

ka, Karlsborgs fästning, Medevi brunn, Heidenstams Övralid samt Gränna

Besök på Lessebo handpappersbruk och Orrefors glasbruk

2-dagarstur till Linköping och Arboga. I Linköping besöktes flygmuseet samt Gamla Linköping. I Arboga besöktes dels Telub, dels FFV Aerotech. Vi fick tillfälle att se och få information om satelliten Freja

Kulturreisa till Louisiana, Helsingör

Utflykt till Öland med besök på utställningen Paradisverkstaden, landets största fornborg, Eketorps Ringborg med tillhörande museum, Ölands södra udde med bland annat Ottenby naturreservat Kungsgård fågelstation samt fyren Långe Jan.

Besök på Tycho Brahe planetarium, Köpenhamn.

Vi blickar nu framåt på kommande aktiviteter.

Sven Nilsson, sekr

Celsius och Ishockey- förbundet i samverkan om försvaret

□ Svenska Ishockeyförbundet och Celsius Industrier kommer gemensamt att utse bästa försvarslag och bäste individuella försvarsspelare i Elitserien samt bästa försvarsspelare i Tre Kronors hemmalandskamper. Det sker i en tävling kallad "Sveriges bästa försvar". Tävlingen är en del av ett flerårigt sponsoravtal mellan Celsius och Svenska Ishockeyförbundet.

□ Satsar på försvaret

– Eftersom Celsius är en försvarsindustri tycker vi att det är en bra idé att medverka till att lyfta fram prestationerna i elitserielagens bakre regioner, säger Lennart Jons-

son, informationschef vid Celsius Industrier. Vi satsar på försvaret, både i vår verksamhet och i ishockeyn.

□ Skapar positiv uppmärksamhet

– Den mer affärsmässiga bakgrunden till vår sponsorsatsning är också lätt att förklara. I samband med privatiseringen och börsintroduktionen av Celsius i våras exponerades företagsnamnet oerhört mycket. Kännedom om Celsius ökade från 4 procent av befolkningen till cirka 65 procent på några månader! För att bibehålla intresset och kunskapen om Celsius är det viktigt

att på ett positivt sätt göra oss påmind. Det är därför vi valt att inleda det här samarbetet med svensk ishockey. □

INBLICKEN
Telub AB
351 80 Växjö
Internadress:
MR/Björlin

Redaktör och ansvarig utgivare: Anita Björlin, Telub AB, Växjö, tel. 0470-42 215, telefax 0470-289 51
Kontaktpersoner: Jan-Olof Björklund, Telub Teleanläggningar, Arboga, tel. 0589-815 06, Hans Brännström, Östersund, tel. 063-156 154, Stig Hedlund, Telub Teknik, Solna, tel. 08-705 50 70, Gunnar Thorngren, Telub Miltest, Vidsel, tel. 0929-37 205, Göran Ditzinger, Försvarsmedia, Stockholm, tel. 08-788 9510, Bengt Thunstedt, Systecon, Stockholm, tel. 08-676 50 50, Annika Hellspong, Dotcom, Bromma, tel. 08-704 46 23
Tryckeri: Halls Offset AB, Växjö. Upplaga: 2200.
Om inget annat anges svarar redaktören för text och foto.

Tack för en trevlig kväll, Jan!

Foto: Maria Ragnarsson

□ Bilden får inte missförstås! Telub Inforums VD Jan Hansson bjuder inte upp till dans. Det är Lena Ramfors som med den traditionella kramen tackar Jan för en mycket trevlig och informativ kväll för Telubs kvinnor.

Än en gång har en av Telubgruppens bolagschefer ställt upp efter arbetstid för att inför Telubs kvinnor ge en fyllig redogörelse för sitt bolag. Den här gången presenterade Jan Hansson Telub Inforum, Försvarsmedia och inte minst sig själv.

Jans förflutna i USA satte sin prägel på kvällen. Kvällen inleddes med amerikansk musik, och orsnamn som Washington och Nashville fanns med i hans berättelse. Men även Bjärnum och Markaryd ligger honom varmt om hjärtat.

Frågor och svar kring den amerikanska kvinnans roll i samhälle och yrkesliv var också en uppskattad del under kvällen.

Jans försök att summariskt beskriva sitt bolag föll inte väl ut. Deltagarna ville veta mycket mer om Inforum och Försvarsmedia och deras framtid. Självklart tillfredsställde Jan dessa önskemål.

Så har ytterligare en informationskväll för Telubs kvinnor hållits. Naturligtvis inte den sista. □

INSÄNDARE

Vart tar pengarna vägen?

Efter två magra år, med löner i Rehnbergs spår, trodde telubaren som jobbat med bravur, att årets löneförhandling den slutar nog i dur.

Med Telubs goda vinst i minne gick facket till förhandling med öppet sinne. Efter lite käbbel och arbetsgivargroll slutade dock "förhandlingarna" i moll.

Kenth-Åke och Örjan höjer sina skålar, nu har mamma Celsius fått alla stålar. Själva får vi stå där med tomma glas, sedan alla våra löneförhoppningar gått i kras.

Besvikna telubare på alla orter - Förener eder Nu är vi tillbaka till trettioalets seder.

Staffan Hultqvist
Hans Lindqvist
Jörgen Nordman

Arg, glad eller frågande?

Skriv en debattartikel eller insändare till Inblicken. Adressen ser du ovan i redaktionsrutan.

Du får gärna vara anonym. Det räcker om redaktören vet om ditt namn.